

was dus op B aangewezen, maar geld zat er meer bij A. Ik ging meestal de contributie ophalen in december, dan hadden ze in Scheveningen „behouden teelt”: de visserij was voorbij, de zaak afgerekend en het geld binnen. Toen, ik spreek nu van de jaren voor de eerste wereldoorlog, is er echt geofferd. Als je 't mij vraagt, geven de mensen in moeilijke tijden meer dan wanneer er welvaart is.

Enfin, zo werkte ik door tot 1919. Ik trouwde en verhuisde naar Den Haag. Tus- sen haken, in mijn J.V.-tijd kwamen we ook Jaap van Oversteeg tegen en dat was alweer een band met de V.U. In 1923 kwam ik terug in Scheveningen. Correspondent ben ik lange tijd niet geweest: tot 1949. Maar ik werkte wel mee voor de V.U. als comitélid.

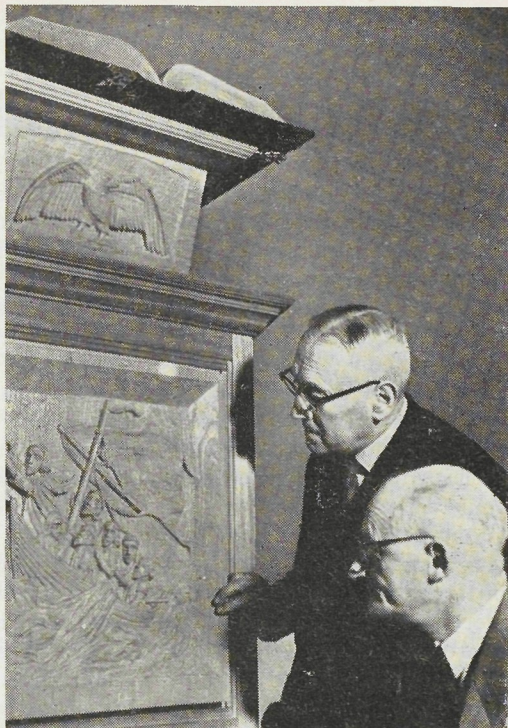
De heer Praagman noemt namen en feiten, en dan vertelt hij, dat wat voor ons aanlei- ding was zijn onderwijzerschap en zijn acti- viteit voor de V.U. beide te vermelden :

Ik kreeg uit Scheveningen wel aardig wat leden of contribuanten vandaan. Kijk, ik heb als onderwijzer veel jaren de hoogste klas gehad en dan gaf ik 's maandags drie kwartier kerkgeschiedenis. Ik had als gewoonte de kerkgeschiedenis te geven van 1816 af. Dus: afscheiding, doleantie en stichting van de Vrije Universiteit kwamen aan de orde. Zo kwamen er mensen die wat van de V.U. afwisten, die, als je met ze ging praten, wisten waar het over ging. Ik heb tenslotte drie generaties Scheveningers in de klas gehad.....!

Verder sprak ik op vergaderingen van jeugdverenigingen: over de V.U. De laatste jaren nam ik in Scheveningen catechisaties waar en bij de laatste grote actie heb ik jongelui ingeschakeld. Met aardig succes.

't Verhaal is uit. De kamer wordt langzaam aan schemerachtig en over de polders, waar het raam op uitziet, spreidt zich de mist. We kijken naar de boekenkast van de heer Praagman. Veel theologie: natuurlijk Kuyper en verder: Bavinck, Berkouwer, Dijk, Edel- koort, Van Ruler..... Hoe staat de heer Praagman tegenover Bavinck?

Tja, ik heb eigenlijk altijd meer van Kuy- per gehouden. Bij Bavinck wist je nooit pre- cies hoe hij er zelf over dacht. O, ik heb genoten van zijn dogmatiek, vooral wat de historie betreft, maar Kuyper..... 'k Weet

De heer J. Praagman (rechts) nam ook in het kerkelijk leven van Scheveningen een vooraan- staande plaats in. Hier bekijkt hij, samen met ds. G. O. Donner, de voorstellingen welke de houtsnijder Cor Wijker uit Egmond maakte voor de preekstoel in de nieuwe Ichtus-kerk te Scheveningen.

wel, bij hem was het soms van dik hout zaagt men planken, maar je wist wat je aan hem had.

We praten even over 't verleden: het was een goede tijd, de V.U. leefde bij veel mensen. Maar de heer Praagman is nuchter genoeg om te weten, dat je het verleden niet vast kunt houden, niet kunt overplanten in deze tijd, om te weten, dat de band met de Vrije Universiteit tegenwoordig anders „ligt”, an- ders moet functioneren. Vlak na de oorlog heeft hij wel eens gedacht, dat met name de jongeren het verleden helemaal kwijt wilden, maar langzaam aan ziet hij bezinning komen. En van die bezinning uit een verder werken.

Verder werken..... We hebben al gezegd dat de heer Praagman niet apriori afkerig is van nieuwe arbeid voor de V.U. Hij zal, als het er van komt, het hier anders doen dan in Scheveningen, ook anders dan in 1913. Maar het blijft: voor de Vrije Universiteit.

A. J. K.